

ДОХОДНО ПТИЦЕВЪДСТВО

Органъ на Българския Птицевъденъ Съюзъ — София
 Vereinsblatt des Bundes Bulgarischer Geflügelzüchter
 E. V. — Sofia.

Годишенъ абонаментъ 50 лева предплатени.
 За д-ва, кооперации, учреждения, читалища, ученици, трудоваци,
 войници и членове на птицевъдните дружества и клубове 40 лева.

Обявления и реклами се приематъ по споразумение.
 Всичко, което се отнася до списанието, да се изпраша до
 редакцията — Плъвенъ.
 Редакторъ М. Ц. Цоневъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

- 1) Къмъ абонатите! 2) Птицевъдството и училишето — Д-ръ С. Игнатовъ. 3) Работите презъ деня около птиците — П. Д. Бубовъ. 4) Домашните птици въ стопанството на нашия земедѣлецъ — А. Увъ. 5) Хранене на кокошките — Д-ръ С. Игнатовъ. 6) Отглеждане на пуйките — Вл. Цоневъ. 7) Презъ октомврий въ птицевъдния дворъ — М. Ц. Цоневъ. 8) Конкурсъ за носливост въ Хесенъ на Университета Гисенъ, Обереръ Хартдорфъ (Германия), 9) Едно чуждо мнение за нашето птицевъдство — П. Шоповъ. 10) Яйчарството трѣбва да се уреди — Гр. Грозевъ. 11) Кооперациите въ чужбина. 12) Съюзенъ и кооперативенъ животъ.

Къмъ абонатите!

Редакцията умолява настоятелно всички д-ва, клубове и настоятелства да се отчетатъ въ най-скоро време, иначе тя ще биде принудена да спре изпращането на списанието!

Много абонати пожелаха сами да получаватъ списанието, на тъхъ редакцията се отнесе веднага съ довърие, като имъ изпрати сѫщето, обаче тъ и до днесъ не сѫ се още издѣлжили. Къмъ тъхъ редакцията апелира да иматъ добрината и въ най-скоро време си изплатятъ абонамента направо до редакцията — Плъвенъ.

Редакциониятъ комитетъ.

Д-ръ С. Игнатовъ

Птицевъдството и училището.

Българското, нашето село по силата на законите ни, има хубава хигиенична сграда — училището. Въ много отъ по голъмтѣни села има и махленски училища. Почти всички училища сѫ съ широкъ дворъ, въ много отъ които е отдѣлена частъ за училищната градина. Въ много села, кѫдето селянитѣ и до днесъ сѫ съ разбиранietо, че въ тѣхното село не става градина, а най малко въ училищния дворъ, сѫ опровергани отъ фактитѣ.

Съ труда на учениците учителитѣ, които сѫ си поставили цѣльта да създадатъ училищна градина, сѫ успѣли да създадатъ приятно кѫтче отъ училищния дворъ.

За ползата отъ такивато училищни градини, както за подобренie на въздуха, така и за приучване на децата къмъ задружена работа за събуждане на съзнание въ тѣзи наши бѫдащи граждани, за дългъ и пр. нѣма да говоря. Въпроса за училищните градини е разглежданъ и въ коференциите на учителитѣ и въ печата и е разрешенъ въ смисъл тѣ да се ureждатъ и като учебно срѣдство.

Колко добре е, колко радостно е да гледаме тѣзи наши деца да се грижатъ за своята градинка, за овош. дръвчета, за цвѣтата, зеленчука и пр.

Разбира се, че степенъта на интереса у децата зависи отъ умѣнието и успѣха на учителитѣ да извикатъ обичъ у тѣхъ къмъ дѣлото — къмъ посадениетѣ дръвчета, цвѣти, зеленчуци и пр.

Ако учителитѣ сѫ успѣли да извикатъ у децата това съзнание и чувства къмъ бездушните растения, колко по лесно било да се реализира идеята за единъ училищенъ птичарникъ.

Постройката на единъ курникъ за 50—100 кокошки въ единъ отъ жглитѣ на училищния дворъ е една отъ най лесно изпълнилите. Построенъ курникъ по планъ, какъвто имаме за модеренъ такъвъ, той може много лесно да се напълни съ кокошки донесени отъ учениците, по една отъ ученикъ отъ III и IV отдѣления. Тамъ кѫдето условията налагатъ, или позволяватъ, могатъ да бѫдатъ построени и по малки курници за отдѣлните отдѣления.

Въ тѣзи курници ще се пуснатъ пѣтили само отъ нѣкоя нослива раса и ето основата положена.

Какви сѫ споредъ настъ ползитѣ и поукитѣ отъ това дѣло?

Учениците ще се учатъ на отглеждането на кокошките, ще се учатъ да държатъ смѣтка по това и много скоро тѣхния трудъ ще започне да носи приходи. Още рано презъ пролѣтната тѣхните кокошки ще започнатъ да носятъ. Про-

даденитѣ на мѣстната кооперация яйца, ще доставяте на тѣзи млади кооператори срѣдства, за подобрене инвентаря въ курника, за подобрене храната на птиците и пр. А убеденъ съмъ ще оставатъ достатъчно срѣдства, отъ които, като се отдѣлятъ суми за фондъ птичарникъ, другите ще се употребятъ за подпомагане на бждните ученици, тѣхни другарчета.

Много лесно е да се събуди голѣмъ интерес у учениците къмъ птицевъдството, защото тукъ имаме живи сѫщества, имаме приходоноснитѣ кокошки, и задачата на учителя е твърдѣ улеснена. Бихъ казалъ, че самъ учителя ще се изненада отъ онѣзи грижи, съ които учениците ще удостоятъ тѣхните любимки носачки.

По този путь ние ще приучимъ нашите ученици момичета и момчета къмъ доходното птицевъдство. Тукъ учителя ще констатира разликата въ грижите, които полагатъ едините и другите. Ще се събуди съревнуване, ще се култивира чувството за задружна работа съ опредѣлена цѣль.

А каква радост може да извика една квачка съ хубавички пиленца у всѣки човѣкъ и особено у децата, това е извѣстно.

Може би ще ми се възрази, че работите въ училищния птичарникъ могатъ да вървятъ добре и задоволително, само до като трае учебната година и че най трудното е какво да се прави презъ ваканционните месеци?

Както много училищни градини, създавани съ голѣмия трудъ на децата на много мѣста, се съсипватъ презъ ваканцията, когато учителя си е заминалъ за града, училищния слуга се е прибралъ въ дома и никой не навестява училищната градина. Така може да стане и съ училищния птичарникъ.

Тукъ обаче работата стои по другояче, защото кокошките носятъ яйца, които, както редъ години, така и тази година не паднаха подъ 2 лева едното.

Кой училищенъ слуга не би ангажиралъ жена и деца съ гледането на кокошките презъ ваканцията, щомъ учителя му опредѣли единъ голѣмъ %, отъ получените и продадени яйца, отъ останалите вече кокошки, или излишните млади пѣтлета и ярки?

Готовъ съмъ да дамъ разработена идеята за училищния птичарникъ по после, сега само я изнасямъ на вниманието на г. учителите въ основните училища и прогимназии въ селата и ще имъ бждемъ твърде благодарни, ако тѣ се занимаятъ съ този въпросъ въ конференциите си и чуемъ обоснованите имъ „за“, или „противъ“.

Бихме желали да чуемъ мнението и на интелигентни стопани въ село по този въпросъ.

Ето защо ще чакаме и ще се поврнемъ по този тѣй важенъ въпросъ, който има културно и стопанско значение.

П. Д. Бубовъ.

Работитѣ презъ деня около птиците.

Птицевъда не трѣбва да бѫде много сънливъ, напротивъ той трѣбва да бѫде ранобуденъ, защото неговата дневна работа започва отъ рано сутринта.

Рано, призори още, когато всичко навънъ е тихо и спокойно и насъкло слънцето ще подаде своите лжчи отъ изтокъ, птицевъда трѣбва да е на *кракъ*.

Съ първите лжчи на утреното слънце се забелязва и живота на всѣкѫде, крѣкането на птиците заглушава всичко друго, и бѣрже цѣлото стадо се нахарярля срещу настъ, като че ли ние очаквало!

За това най-напредъ натъпкваме гладните имъ гърла съ една порядъчна порция зърнена храна. Бѣрже се унищожава храната и стадото се отправя къмъ рѣката.

Слѣдъ това, ние ще трѣбва да надзърнемъ коритата за хранене сѫдовете за вода, да ги почистимъ и напълнимъ. Всичкия боклуки и останки отъ предния денъ въ птичия дворъ се грижливо изхврълятъ, а следъ това преглеждаме помѣщението—курника, дали и тамъ е всичко въ редъ.

Тукъ може да намѣримъ нѣкое контролно гнѣздо, което да не работи правилно, то ще трѣбва веднага да се провѣри и поправи. Сетне отваряме спалнята, отъ кѫдето съ големъ шумъ бѣрзо излиза птичето стадо, тичайки къмъ мястото, кѫдето е храната. Веднага се отправяме и къмъ другото отдѣление, защото подвижната банда не се здѣржа вече, тѣй като тѣ сѫ чули и забелязали, че тѣхните колеги сѫ вече на свобода.

Нека не се забравя, че храната трѣбва така да е отмѣrena, щото птиците да не се насищатъ напълно, иначе тѣ ще се свиятъ въ едно кюше, за да се смели храната имъ. Но понеже ние имаме за цель, не да ги огояваме, а да получимъ отъ тѣхъ по възможность повече яйца, то трѣбва да предизвикаме повече движение у птиците, така че недостига на храна сами да тѣрсятъ.

Това постигаме, като прѣснеме шепа зърна въ сламата или други мѣста изъ цѣлия дворъ. Около сандъчето съ пѣськъ ще видимъ нѣколко кокошки, които тѣрсятъ и тамъ нѣщо за полапване, а други сѫ се натрупали около водопойките.

Прѣдпазливо и озъртайки се на вси страни нѣкои носачки се приближаватъ вече къмъ курника, други, подраницили, съобщаватъ съ громко куткудячене за предстоящето яйце, на които пѣтеля по задължение приглаша.

Задоволимъ ли по този начинъ всички наши любимици, тогава отдѣляме и за настъ малко време, за да закусимъ.

Слѣдъ закуската се почистватъ помѣщенията и привеж-

датъ въ редъ всички отдѣления. Нѣкое и друго перо паднало въ последнитѣ трѣбва да се прибере грижливо и оставимъ едрозърненъ пѣсъкъ и дървенъ кюмюръ въ съответните сѫдове.

По това време започва кѣпането въ пепелната баня и ние виждаме съ каква охота животнитѣ по този начинъ търсятъ да се освободятъ отъ останалитѣ нѣкои и други кокошинки по тѣхъ.

Между другото часътъ е вече 10, а отъ курникътъ се чуватъ доста много куткудчения. За първи пътъ преглеждаме контролнитѣ гнѣзда и отбелязваме номерата на кокошкитѣ върху снесенитѣ отъ тѣхъ яйца, това извѣршваме веднага и на поставената на стената таблица за носливостъ.

Много яйца по това време нѣма още, защото старитѣ кокошки още смѣнятъ перата си, а младитѣ едва пронасятъ по едениично.

Върху последнитѣ трѣбва да имаме особено зорко око-

Кокошкитѣ, сѫщо така имать различенъ темпераментъ, за които трѣбва да държимъ смѣтка, така напр. забележимъ ли, че нѣкоя носачка скрие яйцето си, то трѣбва на следуващия пътъ да я оставиме на тѣмно да снесе, по който начинъ тя се отвиква отъ този порокъ.

Едно сильно „добро утро“ се чува отъ къмъ пжтя: охoo! раздавача съ писмата! Първо ние преглеждаме съдържанието на нашето любимо списание „Доходно птицевъдство“ което получаваме вече втора година, а довечера ще отдѣлимъ нѣколко часа време, за да научимъ нѣщо ново отъ него. Преглеждаме на бѣрзо и писмата отъ нѣкои приятели и познати, които искатъ да си купятъ нѣкоя ярка или пѣтле.

Отъ касапина получаваме прѣсни кости, които смиламе и започваме да приготвляваме обѣдната храна на птицитѣ. Отъ всевъзможнитѣ кухненски отпадки като: месни останки, трохи, варени картофи, накиснатъ овесъ, трици и осилвателна храна, приготвляваме меката храна, която добре задовољава кокошкитѣ. Посрѣдствомъ трицитетъ придаваме на храната такова троховидно качество, щото погльщането ѝ става не съ много голѣма бѣрзина. Въ това време даваме на птицитетъ още веднѣжъ вода, за да се намокри добре храната.

Тогава вече оставаме птицитетъ на спокойствие да прекаратъ обѣдната си почивка. Спокойствието не ще трае дѣлго, тѣй като гушата е экономисала много отъ работата на воденицата, смилането става бѣрже и ето птицитетъ огладнѣвать скоро! И за това ние виждаме, че птицитетъ скоро напушта легловищата си и почватъ да търсятъ, червейчета, музи, настѣкоми и др.

Предстои ни да прегледдаме още веднѣжъ контролнитѣ гнѣзда, а до това време и нашия обѣдъ е готовъ, менюто на последния е „печень бѣль“ Виондотъ—пѣтель! Бедното жи-

вотно загуби живота си поради единъ недостатъкъ въ гребена, ние прицевъдците знаеме добре да ценимъ преимуществата на такива загуби.

Следъ обѣдъ, главнитѣ работи въ птичия дворъ сѫ вече извѣршени.

Къмъ 5 часа даваме още веднъшъ достатъчно зърнена храна на птиците. Не следъ много виждаме кокошкитѣ да се прибиратъ въ курницитѣ и въ двора настѫпва тишина! Сѫщо и ние съ това привършване нашата работа вънъ и взимаме таблицитѣ за носливостъ съ настъпващата работата вънъ и разултата отъ измнналия денъ, както и всички приходи и разходи въ книгата. Тогава уреждаме текущата си кореспонденция и преглеждаме да ли сме си платили абонамента на *Доходно Птицевъдство!*

Тъй като ние като птицевъди не сме картоиграчи, нито измитачи на кръчмитѣ, взимаме списанието и други съчинения по птицевъдството и постоянно допълваме нашите знания по този отрасълъ.

Къмъ 10 часа преглеждаме още веднъжъ курницитѣ и двора, да ли вратитѣ сѫ затворени добре и съ това деня и за настъпващата се свърши.

A. У-въ

Домашнитѣ птици въ стопанството на нашия земледѣлецъ.

Домашнитѣ птици сѫ поставени да живѣятъ при съвсемъ други условия, отколкото останалитѣ домашни животни. По начина на хранене птиците се приближаватъ най-много къмъ свинята. Ако и съ известна разлика както свинята, така и птиците груба суха храна не така охотно ядатъ или пъкъ само зелена храна. Относно това гжската се най-много приближава къмъ останалитѣ домашни животни, защото тя може да преживѣе само съ зелена и питателна трева, стига последната да е въ достатъчно количество. Впрочемъ червеи, насекоми, други дребни животни, семена, кореноплодни и пр. сѫ същинската храна за птиците.

Нашите домашни птици се отличаватъ съ голѣмата си ловкостъ да събиратъ и най-малките количества прѣснати семена. При гжската наистина тази способностъ не се дължи на подвижността на нейното тѣло, на подвижността и вратъ и човка. Безъ много да движи тѣлото си, гжската може да разтѣршува едно достатъчно пространство около себе-

си. Патицата проявява същите способности, като тия нагжската, но въ това отношение тя се проявява по-добре въ водата, отколкото на сушата. Патицата съ своята човка има възможност да поеме отведенажъ и най-дребни хранителни трошички въ голъмо количество, напр. съ стотици дребни рачета отъ дъното на барата, блатото и пр. Тая способност при гжската е по-слабо развита, но и двете могатъ съ своите човки да отдъвлятъ единични зърна отъ неовършани класове. Дивитъ патици и гжски използватъ тая способност, като бродятъ по оженатите ниви и събиратъ баберката. Дивата гжска също като питомната обича младата зелена трева, което е въ ущърбъ на земедълеца, защото тя пасе и младите посеви. Тази наклоност към зелена трева и на питомните домашни птици земедълецът използва на нѣ-они мѣста, като ги пуща по стърнищата, за да сбиратъ отърсените зърна. Освенъ зърната, гжската пасе и младите поникнали бурени, а съ това тя принася безсъмнено и една голъма полза. За очистване пъкъ на нивите отъ мекотѣли животни, напр., охлюви и при, патицата е по-пригодна, отколкото гжската.

Кокошките въ сравнение съ патиците и гжските се отличаватъ съ своята голъма подвижност и пъргавост. За това тамъ, кѫдето хранителните отпадъци не само че сѫ много прѣстнати, но и заровени въ почвата, буклука, плѣвата или тора кокошките конкуриратъ на първите.

Гължбите не могатъ да ровятъ така добре както кокошките, но пъкъ ги превъзхождатъ съ своята способност да летятъ, съ което си усикуряватъ по-голъмо пространство да си търсятъ храна.

Отъ казаното до сега се вижда, че способностите на отдѣлните видове домашни животни да си търсятъ храната се взаимно допълватъ т. е. това, което не могатъ напълно да използватъ гжските, използватъ го кокошките и обратно и пр. Всичките видове пъкъ домашни птици, взети като едно цѣло, представляватъ отлично допълнение на останалите домашни животни. Чрезъ птиците земедѣлецът има възможността да оползотвори и ония храни, които биха били загубени за неговото стопанство или пъкъ не биха се така оползотворили отъ свинята или овцата. Домашните птици употребяватъ за храна и всички дребни животни отъ най-разнообразенъ видъ, за които стопанинът не е полагалъ никакви грижи, но и дори отъ които много сѫ и негови неприятели. Въ борбата си срещу животинските неприятели на културните растения, селския стопанинъ има на своя страна и домашните птици, като свои юрни съюзници.

Ползата отъ домашните птици за земедѣлеца е също така голъма съ унищожението чрезъ тѣхъ и на семената на бурените. Въ „воденицата“ на птицата, въ която са намиратъ и камъчета за стриване на храната, семената на буре-

нитѣ изгубватъ своята твърда покривка, а съ това се и поврежда отъ соковитѣ тѣхната способность да кълнятъ. При останалитѣ домашни животни тия семена могатъ да минатъ презъ цѣлата тѣхна храносмилателна система, безъ да бѫдатъ повредени.

На домашнитѣ птици е предоставено използаането и на всички отпадъци отъ хамбаритѣ. Гжската най-добре използва ония житни храни, които поради лошо влажно време сѫ се развивали и покълнали.

Както при останалитѣ домажни животни, така и при птиците различаваме абсолютна птича храна. Абсолютната птича храна е оная, върху която земледѣлецтъ не можеше да разполага и да оползотвори, ако не държеше птици; т. е. храната, която птиците си намиратъ сами. Земледѣлецтъ обаче никога не изоставя и не трѣба да изоставя птиците да си търсятъ сами всичката нужна тѣмъ храна, защото има годишни времена, презъ които птиците не могатъ да си намѣрятъ никаква или въ много недостатъчно количество храна. Това е така презъ зимата, но често пак и презъ пролѣтта, когато се излюпятъ много пилета, гжсета и пр., когато земледѣлецтъ трѣба да дава на своите птици и добавъчна храна, не само защото малките и млади птици се нуждаятъ отъ силна и питателна храна, но и защото абсолютната птича храна ще се подѣля и между повече животни. При увеличение числото на животните, абсолютната основна храна на птиците нѣма да се увеличи, а стопанинътъ ще трѣба да увеличава добавъчната храна на всѣки видъ птици поотдѣлно и то не паралелно, а по-бѣрже отколкото числото на животните се увеличава. Значи, колкото повече кокошки дѣржи единъ стопанинъ, между толкова повече животни ще се подѣля съществуващата естествена основна храна. Положението на птицевъдството въ това стопанство ще бѫде толкова по-неблагоприятно, колкото повече числото на птиците превишава една известна граница. Таза граница, презъ която разширението на птицевъдството е вече нерентабилно, е различна за отдѣлните стопанства и може да се опредѣли за всѣко стопанство поотдѣлно. При опредѣлението на тази граница се взематъ подъ внимание предимно цените на отдѣлните продукти отъ различните клонове, както и съотношението на цените на отдѣлните произведения отъ птицевъдството и на останалите пазарни продукти, особено на зърнените храни.

Птицевъди,

следете всѣки денъ специалната птицевъдна колона въ в. „Знаме“, чрезъ която се изнастътъ ежедневно въпроси само изъ областта на птицевъдството у насъ и въ чужбина. Колоната се завежда отъ Панчо Шоповъ, секретарь на Софийско-то Птицевъдно Д-во „Птица“.

Д-ръ С. Игнатовъ.

Хранене на кокошкитѣ.

Както на другите домашни животни, така и на кокошкитѣ даваме храна, една част отъ която отива за поддръжане на тѣлото, а друга за продукция, за произвеждане на сила, млѣко, за нахрануване на сланина, за производство на яйца и пр.

Първата наричаме храна за поддръжане, а втората—храна за продукция.

Храната на кокошкитѣ се опредѣля въ зависимост отъ расата, годишните времена, живото тегло, темперамента и носливостта.

Науката за хранене на домашните животни ни учи, че за една кокошка съ 2 кгр. живо тегло сѫ потрѣбни около: 6·4 грама бѣлтъчни вещества, 2·5 грама тлъстени и 30 грама въглехидрати за поддръжане или 12—14 грама бѣлтъчни вещества, 4—6 гр. тлъстени и 40—60 грама въглехидрати общо.

Разбира се, че тѣзи числа не могатъ, безъ огледъ на отдѣлните изисквания на индивида, да сѫ съмѣтатъ за всички кокошки.

Тлъстинитѣ не трѣбва да липсватъ отъ храната на кокошкитѣ, защото иначе се намалява, или спира носенето. За това 2 грама тлъстини, на денъ, на кокошка, трѣбва всѣкога да се даватъ. Презъ лѣтото се придръжаме въ минималното количество тлъстини, а презъ зимата—въ максималното. Трѣбва да хранимъ кокошкитѣ най-разнообразно, за да се избѣгне недостига на тази, или онази съставна частъ въ храната и особено на витаминитѣ, които както при храненето на човѣка и другите домашни животни играятъ важна роля.

Отъ голѣмо значение и полза е животинската храна за кокошкитѣ. Тази храна може да бѫде месо, шкембе, черва, бѣль дробъ и пр. добре и силно накълцани, разбира се, че и тукъ трѣбва да се избѣгва всѣка едностранчивост и пре-каленост.

Бѣлтъчните вещества въ животинската храна иматъ висока биологическа стойност, и се добре използватъ както отъ другите животни, които ядатъ месо, така и отъ кокошкитѣ.

Тамъ кѫдето има цвикъ, или мѫтеница може да се използватъ като добра храна за кокошкитѣ, но само че на тѣхъ, последните трѣбва постепенно да се приучватъ. Тѣзи храни се даватъ размѣсени съ ярма, но всѣкога да сѫ доброкачествени.

Зелената храна играе твъре голѣма роля при отглеждане на младите пиленца, а е необходимост и за възрастните кокошки. Тъкмо витаминитѣ въ зелената храна сѫ които бла-

гоприятствува растежа на младите пиленца и носливостта на кокошките. Даже напоследък се твърди, че боята на жълтъка на яйцето е въз основа отъ витамините въ храната. И колкото по жълтъ е жълтъка, толкова повече витамини е съдържала храната. Ние знаемъ едно, че хванатъ ли се въ зелена храна кокошките, жълтъка на яйцето имъ добива значително по тъменъ жълтъ цвѣтъ.

Зелената храна е необходима, особено за отглеждане на рано излюпените пиленца, за това добрите птицевъди посъватъ въ сандъчета, съ торъ отдолу, ечмикъ и др. зърнени храни, за да могатъ да дадатъ на пиленцата си още през студените пролѣтни дни зеленина. По късно пиленцата намирятъ зелена храна и по ливадата, двора и пр.

Диуги храни, които сѫ необходими за кокошките сѫ готварската соль, дървени въглища и презъ време на лине- нието (хвърляне на перата) по 2 грама на кокошка серень прахъ, защото съ това ще се съкрати времето на смѣняването на перата, тъй като серния цвѣтъ заедно съ бѣлъчините въ храната действува за образуване на вещества, отъ което главно се състои перото (рогово вещество). И най-после варь, която никога не трѣбва да липсва, както при храненето на младите пиленца, на които е необходима храна за образуване на костна система и пр. така и при старите, на които е необходима за образуване и на черупката на яйцето.

Добрия птицевъдецъ, който като домакинъ приготвлява зимнина за семейството си, складира фуражъ за добитъка си, трѣбва непременно да си приготви и изсуши за презъ зимата коприва, лападецъ и др. зелени храни, цвѣцло, моркови и пр. съ които да разнообрази храната на кокошките си.

Никога не трѣбва да липсва чиста вода въ ежедневно измиване водопойки.

Сега да видимъ каква храна е нуждна на кокошката на денъ.

Кокошка 2 кгр. живо тегло има нужда дневно отъ мека и отъ зърно храна 100—120 гр. извънъ зелената храна. Въ храната трѣбва да има 15—20 гр. бѣлъчни вещества, 2—5 гр. тъстини и 40—60 грама въглехидрати. Само зърна, на кокошка трѣбва да се смѣта презъ лѣтото около 30, а презъ зимата около 60 грама за произвеждане на собствена топлина.

Споредъ пазарните цени трѣбва да се комбиниратъ и различно дневните дажби. Ето нѣкои смѣсици храна, които срѣщаме да се препоръчатъ за Германия.

I Картофени резанки	25 %	Соена ярма	10 %
Пшеничени трици	20 %	Суха бурена мая	5 %
Кукурузена ярма	20 %	Месно брашно	10
Рибено брашно	10 %	Която е особено походяща	
презъ зимата за носачките.			

II Картофени резанки	20 %	III Кукурузена ярма	30 %
Тричаво брашно	20 %	Пшеничеви трици	25 %
Трици	25 %	Тричаво брашно	20 %
Кукурузъ ярма	10 %	Рибено брашно	10 %
Соена ярма	10 %	Месно брашно	10 %
Рибено брашно	15 %	Суха бирена мая	5 %

къмъ тъзи смъсици се прибавя и хранене съзърно отъ 50-60 грама пшеница, ржъ (само малко) ечмикъ, овесь, кукурузъ по равни части. Зимно време се дава примущественно кукурузъ и 1 % тибиширъ.

IV Пшеничени трици	25 %	V Картофени ръзенки	10 %
Кукурузена ярма	20 %	Кукурузена явма	20 %
Ечмена ярма	10 %	Пшенични трици	25 %
Бирени коренчета	5 %	Ечмена ярма	15 %
Соена ярма	10 %	Фастъчно кюспе	10 %
Фастъчено кюспе	10 %	Рибено брашно	10 %
Рибено брашно	10 %	Месно брашно	5 %
Месно брашно	10 %	Суха бирена мая	5 %

VI Пшенични трици	20 %	Mесно брашно	10 %
Картофени резанки	5 "	Соена ярма	10 "
Ечмена ярма	20 "	Кюспе (фастъчно)	10 "
Рибено брашно	10 "	Бирени коренчета	10 "
Стрита детелина (брашно) 5 ,			

IV Пшеничени трици	20 %	и при тъзи смъсици се дава
Ржена ярма	20 "	отдѣлно по 60 грама зърнена
Овесена ярма	25 "	смъсь, която помънахме по горе
Кукурузена ярма	15 "	
Рибено брашно	20 "	

Смъсь за презъ зимата на носачки.

30 %, Кукурузена ярма

25 " Пшенични трици

20 " Тричаво брашно

15 " Рибено брашно и

10 " Бирени коренчета отъ тази смъсь колкото искатъ да ядатъ кокошкитѣ. Зърнената имъ храна се състои отъ 15 гр. овесь 25 гр. пшеница 15 гр. кукурузъ накиснатъ въ рибено масло и една прибавка отъ 10 грама покълнналъ овесь.

Смъсь за презъ време на мътенето.

Картофени ръзанки 15 %, рибено брашно 15 %

Пшенични трици 15 " месно брашно 10 "

Тричаво брашно 10 " пръжки 15 "

Кукурузна ярма 20 "

и върху това 25 гр. кукурузъ 15 гр. пшеница, 20 гр. овесь, 1 грамъ серень цвѣтъ 1-2 грама калциевъ фасфатъ и зелена храна. За да се съкрати времето на мътенето, въ началото на сѫщото храната трѣбва да се намали. Като се даватъ кюспе и месни брашна. или месо, мътението може да се съкрати до 6 седмици.

5 кгр. Картофи сж равни на 1 кгр. сухи. Всички тъзи смъесици храни иматъ само относителна стойносъ и въ тъхъ една храна може да се замъни съ равна най напр. фастъчено кюспе, съ слънчогледово.

Едно е което тукъ искане да почертаемъ а то е че модерния птицевъдецъ тръбва да обръне особено внимание на храненето и приготвляване на разнообразна храна, защото само новото хранене може да донесе добра печалба щомъ увеличи носливостта на кокошкитъ.

Яйцето се състои отъ бълтъчни вещества и за бълтъка и желтъка нуждно е всъкога да обръщаме особено внимание щото въ пригатвяната смъесь заедно съ зърената такова да съдържа необходимото количество бълтъчни вещества нуждно за образуването на яйцето, яйцата сж готови въ яичника, но тъ ще се развилятъ като такива само чрезъ богато хранене.

Вл. Цоневъ

Отглеждане на пуйките.

При отгледването на никой домашни птици не се правята толкова много грѣшки както при пуйките. При все това отглеждането на малките пуйчета не е по-трудно отъ това на пилетата, стига то да става по начинъ, които, за съжаление, познаватъ малцина. Ако се опитаме, както обикновено се прави, да хранимъ пуйчетата, като пилетата, смъртността у тъхъ е доста голъма, и само най-силните могатъ да устоятъ на този чуждъ за тъхъ режимъ. Това е причината, за гдето мно-зина мислятъ, че отглеждането на пуйчетата е много трудно, че тъ сж нѣжни и пр.

Напротивъ, малките пуйчета сж силни и здрави животни и, ако тъ се захранятъ правилно и поставятъ поне отчастъ при необходимите имъ естествени условия, ние ще се радваме доста много на получените резултати. Разбира се, не бива да се изпушта изъ предвидъ, че тъ тръбва да произхожда отъ здрави и развити родители на възрастъ най-малко две години. Въ никой случай, не може да се развържда отъ едногодишни и недорасли пуйки. Това е първата грѣшка.

Второто условие, което тръбва да се спазва, е необходимостта малките пуйчета винаги да се водятъ отъ пуйка, а не отъ кокошка, която е далече отъ тъхния животъ и нужди. Нека се запомни, че най-добрата квачка (кокошка) е най-лоша майка въ случая. Пуйката и до днесъ е запазила много свои привички още отъ времето, когато е живѣла въ диво състояние!

Тя е особено предпазлива при воденето и храненето на малкитѣ си, чийто дробъ е извѣнредно чувствителенъ и причина за голѣмата смъртностъ между тѣхъ.

Ето защо, дългъ се налага на стопанина да обрѣща съриозно внимание на храненето. За да избавимъ нашите читатели отъ заблуждения, въ случаия ние ще дадемъ едно кратко ржководство за хранене на малкитѣ пуйчета.

Презъ първите 48 часа следъ излюпването пуйчетата не получаватъ нищо и не е опасно никакъ, ако това време се продължи на 60 часа. Чиста и прѣсна вода се оставя на тѣхно разположение, както и една қутийка съ кълцани дѣрвени вѫглища, пѣсъчинки и едно блюдо съ млѣко.

Първата храна, която тѣ получаватъ на третия денъ, се състои отъ:

Твърдосварено яйце, смѣсено съ трохи отъ хлѣбъ. Презъ първите 8 дена, едно такова яйце е достатъчно за 20 пуйчета, която храна се поднася по три пжти на денъ. За да иматъ възможностъ да се движатъ, добре е върху пѣсъка да се оставятъ малко житени трици.

На следующите дни къмъ гореспоменатата храна се прибавя по малко зеленина, салата, пера отъ лукъ и пр., което увеличава двойно обема на храната. Следъ петия денъ, привечеръ на малкитѣ може да се даде малко булгуръ отъ жито къмъ така приготвената храна отъ яйце. На сѫщия денъ, въ храната се прибавя една глава ситно нарѣзанъ лукъ, който е много добро срѣдство за прочистване на дробовете, бѣбреците, червата и предпазва отъ простуда. Значи въ първите две седмици ние хранимъ: сутринъ—храна отъ яйце, обѣдъ—млѣко съ хлѣбъ, вечеръ яйце смѣсено съ житенъ булгуръ, а предъ обѣдъ—зеленина въ изобилие, която има решающѣ значение при отгледване на пуйчетата. Резултата при отглеждането зависи напълно отъ нея, защото пуката е тревопасно животно, тя не се нуждае толкова отъ зѣрна, колкото отъ зеленина и животински бѣлътини, които тя въ диво състояние е получала отъ червите, брѣмбарите, глистите и ларвите.

Нека не се забравя, че царевицата било зѣрно или брашно е извѣнредно вредна храна за пуйчетата, докато тѣ не възрастнатъ и получатъ червения си цвѣтъ и образувания на главата или станатъ на 3 месеца. До това време тя е отрова за тѣхъ. Подходяща зѣрнена храна за м. пуката е житото и овеса, отъ която все пакъ нѣма голѣма нужда.

Преди всичко, трѣбва да се запазятъ дробовете имъ, а това ще стане, като не се прехранятъ!

Следъ първите две седмици яйцето като храна може да се изостави и вмѣсто него да се храни съ груханъ овесъ или жито, което се премѣсватъ съ обилна зеленина!

Презъ това време не бива да се забравя лукътъ, който

е целебно и предпазливо срѣдство противъ болеститѣ на дробоветѣ.

Преди да свѣршимъ, ще кажемъ още нѣколко думи за мѣркитѣ, които птицевѣда ще съблюдава при отгледването на пуйчета. Преди всичко, тѣзи чувствителни животни трѣбва да се пазятъ извѣнредно много отъ влагата. За това никога не бива да ги пускаме сутринъ рано по росата. Да се направи всичко възможно за каляване, така да се каже на, пуйчетата, като не се поставятъ въ задушени помѣщения, защо-щото и до днесъ не се е указанъ нито единъ курникъ така благоприятенъ за пуйката, както дѣрветата, шатритѣ и пр. от-крити мѣста. Това, разбира се, е позволено следъ 3 м. до то-гава сѫщитѣ се поставятъ въ помѣщения, чийто една страна е заградена само съ мрежена тель.

Колкото повече умѣемъ да създадемъ естествени усло-вия на пуйката, толкова повече тѣхното отгледване е доходно.

М. Ц. Цоневъ.

Презъ октомврий въ птицевъдния дворъ.

Въ началото на октомврий птицевѣда трѣбва да упо-трѣби повече внимание и грижи за хигиената на птичия дворъ.

Предприема се основно почистване и дезинфекциране на всички помѣщения, които трѣбва сѫщевременно да при-гответимъ и за зимата.

Презъ този месецъ сме длѣжни да отдадемъ сѫщо го-лѣмо внимание на подрастващите ярки и особено на тия, които сѫ пронесли или сѫ предъ пронасянето. За да подър-жаме последната, младитѣ носачки трѣбва да получаватъ своята дажба отъ 55 гр. зърн. срана и 55 гр. мека храна.

На възрастните носачки презъ този месецъ се дава малко повече зърнена храна, за да се подържа сѫщо така носливостта и здравословното имъ състояние. Прибавни усилвателни храни, зеленина и др., не бива да липсватъ сѫщо.

Пазете птиците отъ течение и влага въ курника.

Съ настѫпване на неблагоприятния есенния сезонъ, длѣж-ностъ на птицевѣда е да провѣри най-грижливо помѣщението на птиците. При проливни дъждове, трѣбва да се прегледа тавана и стените и тамъ, кѫдето пролизва вода, веднага да се затули и поправи. Добре е, ако имаме възможность да

изхвърлимъ изгнилите дървени части, защото тѣ вмирисватъ въздуха. Всички дупки и отверстия по стените да се изтълятъ и обковатъ.

Стените отстоящи на постоянно течение и вѣтъръ, могатъ да се покриятъ съ сполове отъ царевица или слама, работа, която всѣки самъ ще може да си извърши и е отъ голъмо значение за запазване на курника отъ течение.

Прочие, пазете птиците отъ течение, влага и вѣтъръ!

Конкурсъ за носяливостъ въ Хесенъ на Университета Гисенъ, Обереръ Хартдорфъ (Германия).

10 съобщение за м. августъ 1929 год.

Г-нъ Д-ръ Х. Лангъ, ръководителъ на конкурса за носяливостъ въ провинцията Хесенъ (Германия) има любезнотъта да се отзове на нашето желание и ни изпрати резултата отъ конкурса за носяливостъ за м. августъ.

Срѣдната температура презъ месеца е била въ курниците $18,3^{\circ}$ С а въ двора $19,6^{\circ}$ С. Максимумъ температура въ курниците е била 26° С. а минимумъ 12° С. на свобода $39,5^{\circ}$ С максимумъ и $4,5^{\circ}$ С. минимумъ.

Най-високата носяливостъ презъ месеца сѫ показали следните кокошки:

Кокошка №	Семейство №	Брой на яйцата за 30 дни
303	15	27
3 W	4	26
32	16	26
65	18	26
54	2	26
58	8	26
61	8	25
71	17	25
39	19	25
27	1	25
15	5	25
13	5	25

На глава отъ расите Минорка, Ротисландъ, Барневелдеръ и Плимутрокъ се пада консумирана храна по 71,5 гр., а при Италиянките, Ренанките и Легхорна 57,8 гр.. при Виандага 56,3 гр., а при останалите Легхорни 52,1 гр. на денъ.

Една кокошка отъ семейство № 7 е умрѣла отъ простира въ червата. Друга отъ семейство № 16 е жертва на отравяне.

РАСА				4-тѣ кокошки въ се- мейството сѫ снели отъ 1 Ноем. 928 до 30 Юни 929 год.				4-тѣ кокошки въ се- мейството сѫ снели въ Юлий				Или общо снесли 4-тѣ кокошки			
				Брой яйцата	Тегло	Гер. марки	Брой яйцата	Тегло	Гер. марки	Брой яйцата	Тегло	Гер. марки	Брой яйцата	Тегло	Гер. марки
1	19	Виондотъ бѣла	513	29030	75,12	80	4821	10,81	593	33851	85,93				
2	18	Легхорнъ	473	28744	70,53	89	5649	12,90	562	34393	83,43				
3	3	Ротисланцъ	498	28771	74,68	62	3544	8,31	560	32315	82,99				
4	9	Виандотъ	514	28681	77,11	45	2595	5,76	559	31272	82,87				
5	15	Легхорнъ	475	26706	66,34	94	5299	12,39	569	32005	79,73				
6	4	"	421	23553	56,17	79	4458	9,78	500	28011	65,95				
7	11	"	390	23142	53,45	85	5016	11,88	475	28158	65,33				
8	20	"	376	21503	53,37	79	4339	9,84	455	25839	63,21				
9	12	Барневелдски	347	21352	49,26	84	5145	12,48	431	26497	61,74				
10	17	Ренанска	406	21988	51,—	73	4035	9,15	479	26023	60,15				
11	5	Легхорнъ	347	19741	48,21	75	4212	9,96	422	23960	58,17				
12	1	Виандотъ бѣль	343	19523	46,05	82	4016	11,94	425	24339	57,99				
13	13	Плимутрокъ	302	17457	38,70	79	4612	10,80	381	22078	49,50				
14	10	Минорка	289	16893	37,14	85	4939	12,03	374	21832	49,17				
15	2	Италянка	324	17797	36,61	94	5095	9,63	418	22892	46,24				
16	14	Легхорнъ	270	15453	37,88	49	2916	7,02	319	18369	44,90				
17	16	Виандотъ чер.	290	15644	32,22	74	3973	8,76	364	19617	40,97				
18	8	Ренанска	266	13987	25,53	66	3323	4,98	332	17310	30,51				
19	6	Легхорнъ	202	11425	25,66	26	1816	3,66	229	13241	29,32				
20	7	"	129	6355	9,49	14	641	-24	9,73	6969	9,73				

П. Шоповъ

Едно чуждо мнение за нашето птицевъдство

Нашия генераленъ консулъ въ Амстердамъ въ единъ специаленъ рапортъ по търговията съ яйца въ Холандия, между другите въпроси, е предалъ и мнението на единъ холандски и единъ дански експерти за нашето птицевъдство.

Споредъ тъхъ, нашето птицевъдството, се намирало въ зависимост отъ два фактори: *ефтина царевица и благоприятни климатически условия*, следствие на което то показва такава промънливост. По тъзи причини тъ с считатъ нашето птицевъдство за не особено сигуренъ елементъ въ общия стопански животъ на страната.

Развитието и модернизирането на птицевъдството и търговията съ яйца въ западна Европа прави необходимото, щото всички др. страни, включително и България, когато желаятъ да запазятъ и възстановятъ своето място на международния пазаръ, да пристъпятъ чистъ по-скоро къмъ *пълно рационализиране и модернизиране на тъхното птицевъдство*. За тази целъ тръбва да се взематъ следните мърки:

1. Да се уредатъ хигиенични кокошарници, въ които да се прибиратъ кокошките, особено нощно време, и които да се държатъ въ най-голяма чистота.

2. Да се събиратъ редовно снесените яйца презъ деня.

3. Да се организира бръзъ и редовенъ транспортъ.

4. Да се отглеждватъ добри и росови кокошки. Въ свръзка съ този пунктъ, експертите обръщатъ внимание, че не толкова важно е дасе насочатъ усилията къмъ увеличение на общото количество на кокошките въ страната, а главно то тръбва да се направи въ подобрене на расата, съ попълването ѝ съ добри расови екземпляри съ висока носяливостъ.

За подкрепление на тази си мисълъ, холандския експертъ съобщилъ за следния интересенъ фактъ, случилъ се въ Холандия.

Презъ 1925—26 г. въ Холандия станали голѣми и незапомнени наводнения, при които се издавили голѣмъ брой кокошки. Тогава селяните почнали да замѣнятъ кокошките си съ расови, отъ които получили отлични резултати.

5. Да се организира и поведе борба съ болестите по домашните птици.

И двамата експерти, изказани увѣреността си, че, ако България възприеме въпросните проблеми, бѫдащите ѝ перспективи, ще сѫ особено добри. *Въ противенъ случай, сѫществува голъмата опасностъ, следствие засилването и мо-*

дернизирането на птицевъдството на западъ и при лоша реколта, птицевъдството и износа на яйца от България да понесат голъми щети.

Каква върна представа иматъ чужденците за нашето птицевъдство! Отговорните фактори ще взематъ ли най-после поуки от тъхните съвети?

Гр. Грозевъ

Яичарството тръбва да се уреди.

Единъ въпросъ отъ грамадно значение за селската кредитна кооперация е яичарството. Стига вече ячари съ хиляда лева капиталъ и единъ мършавъ конь сж си играли съ тая кооперация. Стига вече ржководителите на последната сж брали срамъ предъ своите членове, че не могатъ да изнасятъ конкуренция предъ дребния яичаръ! . . .

Едно отъ важните пера въ българския износъ, знае се, това сж яйцата. И датски капиталъ дори се засели на българска земя заради тъхъ. Всички потребителни магазини работятъ съ яйца. И нѣма по-голѣма отрова за управителите на тия магазини, освенъ сѫщите яйца.

Изнасятъ се годишно милиони български яйца и милиони лева загуби понася българскиятъ производителъ на яйца. Едно слабо подушване само между петимата или шестимата експортъри създава картела имъ. И тъкмо, може би, въ момента на повишение цената въ Германия, у насъ имаме катастрофално спадане на цената и производителът изгубва не само печалбата, но и частъ отъ стойността.

Случай отъ тоя родъ имаме доста. По-минувалата година, въ единъ и сѫщи денъ, цената отъ два лева стана 1'20. И това положение продължи месеци. Загубите бѣха голѣми.

Ржководената отъ менъ кред. кооперация въ село Бояджикъ, Ямболско, събира доста много яйца — годишно около 200 каси или около 300,000 яйца. Но колкото по-голѣмо е количеството, толкова по голѣмъ е и страхътъ отъ него. Продажбите обикновено извършвате веднъжъ или два пъти седмично, въ зависимостъ отъ сезона и повечето пжти на търгъ. Събрани яичарите-комисионери, наежватъ се единъ срещу другъ и наддаватъ. И добритъ печалби не сж рѣдки. Но често пжти сѫщите конкуренти, пили си преди това заедно кафето, явяватъ се въ търга колкото за форма, взема яйцата единъ отъ тъхъ на низка цена и после, на полето или въ града, дѣлятъ яйцата или печалбата. Или пѣкъ се за-

реждатъ: ако днесъ ги е взель комисионерът на Ралисъ, другата седмица — комисионерът на Рако, третата — на Личевъ и. т. н.

Опитвали сме да работимъ съ тѣхъ и на чисто търговски начинъ, т. е. да продаваме редовно само на единъ търговецъ по давани отъ сѫщия редовно пазарни цени. И какво излиза? — Единъ-два пѫти цената, наистина, е пазарна и се успокояваме, че най-после сме му намѣрили лесното, обаче, на третия пѫть, нашиятъ търговецъ, усѣтилъ, че не сме осведомени отъ други за моментно настѫпилото повишение, укрива последното и го използва само той. А при правената му после отъ нась бележка заявява: „Ама повишението се яви следъ вдигането на яйцата. . .“ Борсовъ артикуль—иди че се разправай!

Или да приемемъ, че нашиятъ търговецъ остава добросъвѣстенъ до край. Тогава друго се явява: незачетенитѣ отъ нась предприематъ пъкъ борба въ събирането на дребно — наддаватъ надъ кооперативната цена 10—20 стотинки въ повече, превишаватъ и цената на едро. А селянинътъ е непрозорливъ, особено жена му, която е господарь на яйцата. Стотинкитѣ ги заблуждаватъ и съзблазняватъ. И безъ да държатъ смѣтка, че тия стотинки ще имъ грабнатъ утре цѣлъ левъ, продаватъ яйцата на конкурента. А управлението на кооперацията си приказва за утѣха: „Ами че нали ние точно туй преследваме — висока цена на стопанското производение? . . .“ Но — само за утѣха. Защото това не е висока цена, а само търговска игра. Защото, предложени яйцата на сѫщия тоя яичарь въ голѣмо количество, отказва да ги купи на „високата“ цена и заявява, че нѣма смѣтка да купува туй на едро. . . Ще рече, тоя приятель преследва две нѣща: или използуването на кооперацията, или компроментирането на нейното яичарство!

И тая пѣсень се пѣе всѣки денъ. Днесъ на единъ гласть, утре на други — не спира! Онзи съ хилядата лева капиталъ и мѣршавиятъ конь продължава да тормози кооперацията — цѣлото село, организирано подъ знамето на своето стопанско издигане!

Време е вече да се замислимъ и уредимъ това производство!

Известно е, че неотдавна Общиятъ съюзъ направи наченки въ това направление. Но това още не е достатъчно. Съгласие съ А. Д. „ОВА“ нашиятъ районенъ съюзъ не направи, но и тамъ, дето е направено, съмнѣвамъ се, дали ще има резултатъ. Ралисъ и Рако, калени борци, още като чуха, че се преговаря, плѣснаха рѣце за борба, Защото и „ОВА“ е като тѣхъ експортъръ. Вмѣсто препоръчваното отъ Общия Съюзъ, направихме друго: петь—шестъ съседни кооперации се съгласихме да продаваме яйцата заедно. Продажбата по

споразумение или чрезъ търгъ ставаше въ нашата кооперация и дадената тамъ цена бѣше цена за всички. Купувачът вземаше отъ настъ писмо до всѣка кооперация, занасяще го и вземаше яйцата. Резултатът, обаче, бѣше пакъ сѫщия. Разярениетъ конкурентъ останалъ безъ яйца, а дошелъ съ вѣра да вземе такива, отиваше въ онай отъ шестѣхъ кооперации, която имаше най-малко яйца, наддаваше чувствително надъ дадената вече цена или лъжеше по начинъ, какъвъ:о измислѣше: че изгубилъ писмото, че не се явили никакви купувачи и пр.— и така рушеше единството. И го разрушиха.

Ето защо Общия Съюзъ трѣбва да направи всичко възможно, щото кооперацията да стане господарь на това производство. Не оня съ кошницата трѣбва да диригира селския пазаръ на яйцата, а кооперацията. Общиятъ Съюзъ на Българскитѣ Земедѣлски Кооперации трѣбва да стане и експортъръ на българскитѣ яйца!

Не познавамъ външнитѣ пазари и не зная, какъ може да се уреди всичко това. Знамъ, обаче, че яичарь единъ, до онай денъ съ магаре събираще въ село яйца и ги продаваше въ близкия градъ, днесъ изнася яйца задъ границата! Знамъ, че сѫщия до вчера не знаеше столицата на България, а днесъ има яичарски складове въ всички български градове и по-голѣми села!

Общиятъ Съюзъ не бива да се плаши отъ тоя експортъ Кооперацийтѣ, които той обединява, сѫ готови и срѣдства да дадатъ и, ако въ началото следва да се търпятъ загуби — и тѣхъ да претърпятъ!

Тамъ на чуждиятъ пазаръ българското яице трѣбва вѣче да отиде съ щемпела на българската кооперация!

Кооперацийтѣ въ чужбина.

Кооперативна продажба на яйца въ Германия

На 42-я конгресъ на земедѣлскитѣ кооперации въ Германия, състояль се на 4 и 5 юлий т. г. въ Кьонигсбергъ, е билъ четенъ и обсѫденъ рефератъ за организиране кооперативна продажба на яйцата, по който е гласувана следната резолюция:

1) Старата и въ нѣкои околии вече отъ десетки години реализирана идея за кооперативна обща продажба на яйцата добива силенъ тласъкъ чрезъ срѣдствата, предложени въ помощната програма на Шиле. Създаването и изграждането на една целесъобразна организация за кооперативна продажба на яйцата въ Германия по настоящемъ е една важна задача на съюзитѣ на земедѣлските кооперации.

2) За пълния успехъ на яичарските кооперации отъ грамадно значение е обединението на предлагането. За тая цель всички птицевъди тръбва да се задължатъ да доставятъ всички яйца, предназначени за пазаря, въ кооперациите или въ кооперативните събирателни пунктове. Последните тръбва да се задължатъ да изнасятъ яйцата на пазаря само чрезъ централитъ за продажба, които вече съществуватъ въ всѣка стопанска областъ или пъкъ тръбва да се създадатъ такива. На най важните пазарни центрове на яйца тия централи тръбва да се обединятъ въ големи кантори за продажба на едро, като подържатъ помежду си най-тѣсна връзка.

3) Продажбата на яйцата тръбва да става, при избегване на излишната посрѣдническа търговия, на големите търговци, подъ каквите тръбва да се разбираятъ и потрѣбителните кооперации. Отъ тѣхъ тръбва да се изисква да продаватъ изключително яйца отъ германски произходъ.

4) Стремежътъ, на Германския земедѣлски съветъ да създаде една единствена търговска марка подъ името „Германско прѣсно яйце“ тръбва да бѫде живо подкрепенъ отъ страна на кооперациите. Тръбва да се положатъ всички усилия, марката „Германско прѣсно яйце“ да завладѣе пазаря. За тази цель е необходима една обширна пропаганда между птицевъдите и потребителите.

5) Срѣдствата, които се създадоха чрезъ поменатата помощна програма, изобщо ще сѫ достатъчни, за да се насочи навсѣкѫде въ Германия планомѣрно кооперативно пласиране на яйцата. Обаче, необходими сѫ и други срѣдства, както, за да се направятъ централните продавателни кантори напълно дееспособни, а така сѫщо да се доизградятъ и мѣстните организации. Тѣ като землѣделието, поради стѣсненото положение, въ което се намира понастоящемъ, не може да даде необходимите за това срѣдства, тръбва де се иска, щото тѣ, въ изпълнение на помощната програма, да се доставятъ отъ държавата въ следващите години.

Кооперативна продажба на яйца въ Швейцария

Швейцарската кооперация за обща продажба на яйца и птици съществува отъ седемъ години. Тя е образувана отъ разни кооперативни сдружения и отдѣлни членове птицевъди.

Тая кооперация е събрала и продала следните количества яйца.

1925 г. — 544,678 броя

1926 г. — 712,281 броя — увеличение 30·77%

1927 г. — 1,030,649 броя — /увеличение 44·9°

1928 г. — 1,234,508 брой — увеличение 13·78%

Презъ 1928 г. кооперацията е имала 93 доставчици на

яйца, кооперации и отдѣлни членове, между които 13 сѫ таксувани като лоши доставчици, т. е. такива, които доставятъ само презъ месеците на изобилна реколта.

Презъ 1928 г. яйцата сѫ платени на доставчиците срѣдно по 16'81 стотинка за яйце, които сѫ равни на 3 лева 53 стотинки български. Разносите по продажбата на яйцата сѫ изчислени на 1'18 стотинки, срещу 1'31 стотинки за 1927 г.

Относно качеството на яйцата се констатира значително подобрене. Дребни и нечисти яйца все още се срѣщатъ. За лоши доставки и опитъ за прокарване на яйца отъ каси е билъ изключенъ единъ отъ членовете.

Редовните доставчици на яйца се премиратъ. Като такива се считатъ онни, които доставятъ минимумъ 13⁰ отъ производство си За 1928 е предложена премия отъ 3⁴ стотинки или около 20 български стотинки на яйце. Премирани сѫ 53 доставчици, срѣщу 31 презъ 1927 година.

Кооперацията не обхваща още цѣла Швейцария, за това е временна инициатива да се организира общата продажба на яйцата въ цѣла Швейцария, Резултатите ѝ десеташната дейност на тази кооперация сѫ много насырчителни и се полагатъ усилия за разширение на работата.

Съюзенъ и кооперативенъ животъ.

Българска Птицевъдна Кооперация.

Идеята за създаването на Бъл. Птиц. Кооперация се даде отъ нѣколцина Софийски птицевъди. Устава ѝ се изработи и прие отъ учредителите на 18 мартъ т. г. Представянето въ сѫда на документите по оформяване на Кооперацията се забавиха. Това стана едва на 31 юли т. г. понеже учредителите сѫ отъ различни мѣсторождения и бавно се сдобиха съ документи. Съ опредѣление № 2605 отъ 3 августъ Софийския окръженъ сѫдъ утвърди устава на Кооперацията и зарегистрира търговската ѝ фирма, въ Държавния вѣстникъ брой 127 отъ 5 септември. Така че фактически отъ тази дата Кооперацията почна своята дейност.

Членове на Кооперацията могатъ да бѫдатъ всички птицевъди и любители на птицевъдството, като запишатъ най-малко 3 дѣла отъ по 100 лева. На 20 септември Кооперацията брои вече 54 редовни членове.

Радостъта, съ която птицевъдите посрещнаха създаването на Кооперацията и голѣмата имъ вѣра въ успѣха на зада-

читѣ, които има да разреши, показва колко тя е била належаща.

А нуждата отъ единъ птицевъденъ мазазинъ, кѫдето птицевъдите да си набавятъ всички необходими за птицевъдството имъ потрѣби и храни износно, се чувствуваше отдавна и расте ежедневно.

С добиването Кооперацията съ едно образцово стопанство, отъ гдето ще могатъ да се взиматъ гарантирани расови птици и яйца за разплодъ е сѫщо една отъ задачите ѝ.

Тия, както и много още птицевъдни нужди, Кооперацията ще се старае да задоволи.

Това се вижда отъ чл. 2 на Устава, гдето сѫ изразени целите ѝ, а именно:

1. Грижи се за умственото и нравственото повдигане на членовете си и за разпространяване необходимите птицевъдни познания.

2. Застъпва и подпомага подобренето и разширението на птицевъдството.

3. Изучава птицевъдните нужди на членовете си и защищава икономическите имъ интереси.

4. Организира за смѣтка на членовете си или за своя смѣтка доставката на птицевъденъ инвентаръ, храна и разплодъ расовъ материалъ.

5. Организира за смѣтка на членовете си или за своя смѣтка обща продажба на птичи произведения.

6. Грижи се за създаване на птицевъдни кооперации.

7. Организира образцови птицевъдни стопанства и

8. Стреми се да придобие необходимия имотъ за постигане на целите си.

Ето каква грамадна работа предстои на „К“ за закрепването, подобренето и модернизирането на родното птицевъдство.

Това тя ще постигне съ общите усилия на всички птицевъди отъ Софийско, гдето е района на нейната дейност.

Такива „К“ ще трѣбва да се създадатъ и въ другите птицевъдни центрове, а създадените вече ще трѣбва да влязатъ въ връзки помежду си.

Като се има предвидъ каква голѣма роля за развитието на птицевъдството сѫ изиграли кооперациите въ Англия, Америка, Франция, Белгия, Холандия и особенно въ Финландия и Дания ще трѣбва всички съзнателни птицевъди да проагитиратъ за създаването и въ насъ на птицевъдни кооперации, тамъ гдето ги нѣма и условията позволяватъ това. Да имъ дадемъ морална и материална подкрепа и да станемъ тѣхни горещи апостоли, като вѣрваме, че съ това изпълняваме единъ свой дѣлъ за развитието на родното птицевъдство.

Въ друга една статия ще се разгледа какво „К“ може да направи по продажбата на прѣсни типизирани яйца за консумация.

Б. С. Балтаджиевъ

София, септември.

Пр-ль на Упр. Съветъ
на Българ. Птицев.
Кооперация.

Д-во „Птица“—София, е издействува-
ло отъ редак-
цията на в. „Знаме“, да бѫде изнасяна всѣки ден въ същия
вестникъ една колона посвѣтена ежедневно на птицевъество-
то. Птицевъдната колона, се завежда отъ г. Панчо Шоп-
повъ—секретарь на Софийското птицевъдно Д-во „Птица“. Като благодаримъ на в. „Знаме“, за гостоприемството и цен-
ното съдействие, което дава на птицевъдната пропаганда у
насъ, ние горещо препоръжаме на нашите читатели и всич-
ки птицевъди да следятъ редовно и ежедневно птицевъд-
ната колона на в. „Знаме“.

Купувайте си само гарантирани

РАСОВИ ПТИЦИ

Българската Птицевъдна Кооперация га-
рантира аз чистокръвността на купените
черезъ нея продисти птици.

Носливостъта

на кокошката зависи въ голѣма степенъ
отъ пѣтела.

Искате ли вашите мѣстни кокошки да
снасятъ повече яйца, унищожете
мѣстните пѣтели и ги замѣстете съ по-
родисти такива!

ПЛАТИХТЕ ЛИ СИ АБОНАМЕНТА?